

Рецензія
професора кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
доктора біологічних наук, професора
Коробейнікова Георгія Валерійовича
на дисертаційну роботу Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального
забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних
танцях», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
017 Фізична культура і спорт (01 Освіта/Педагогіка)

Актуальність теми.

Спортивні танці є не тільки складнокоординаційним видом спорту, але й свого роду видом мистецтва. Адже, саме мистецький компонент приваблює прихильників спортивних танців. Історія розвитку спортивних танців дуже невелика, хоча є певні здобутки.

Останні роки зацікавленість науковців у дослідженнях системи підготовки в спортивних танцях набуває все більшого охоплення. Зокрема, досліджуються особливості тренувального процесу, можливості корекції підготовки танцюристів із урахуванням їх індивідуальних та типологічних властивостей.

Однак, для подальшого розвитку танцювального спорту виникає потреба наукового обґрунтування та розробки нових підходів у процес удосконалення сучасної системи підготовки кваліфікованих спортсменів.

Підготовка танцюриста є багатофакторним процесом, спрямованого на підготовку спортсмена і забезпечення належного рівня готовності до реалізації спортивних досягнень.

Правила змагань в спортивних танцях вимагають у учасників змагань виконувати танцювальні програми протягом багатьох годин. Інтенсивність спортивних танців також є високою. Спортсмени не тільки повинні проявити

рівень своїх технічних здібностей, але й функціонально витримати шалений танцювальний марафон.

Беручи до уваги постійно зростаючий обсяг тренувальних і змагальних навантажень у процесі підготовки в спортивних танцях, виникає проблема пошуку новітніх підходів щодо функціональної підготовки спортсменів.

У зв'язку із вищезгаданим, можна зазначити що дисертаційна робота Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях» є актуальною та своєчасною та спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України згідно зі зведеним планом НДР у сфер фізичної культури і спорту на 2021-2025 рр. 2.11 «Управління тренувальними і змагальними навантаженнями кваліфікованих спортсменів у спортивних танцях» (№ державної реєстрації 0121U108969).

Роль автора, як співвиконавця, полягає у формуванні цільової спрямованості спеціальної фізичної підготовки спрямованої на розвиток стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності, розробці функціональної моделі стійкого стану та обґрунтуванні змісту тренувальних занять кваліфікованих спортсменів-танцюристів, які спеціалізуються в стандартній європейській програмі змагань зі спортивного танцю.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність.

Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації дисертаційної роботи відповідають меті і завданням дослідження. Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що достовірно обґрунтовані наукові положення дисертаційної роботи та

сформульовані висновки. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечена значним обсягом дослідження, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів статистичного опрацювання матеріалів.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше: автором запропонована структура функціональної стійкості спортсменів-танцюристів. Означений підхід базується на визначенні кількісних та якісних характеристиках стійкості і сталого розвитку реакції кардіореспіраторної системи кваліфікованих танцюристів при виконанні стандартної європейської програми.

Автором отримано дані про специфічні особливості функціональної стійкості спортсменів-танцюристів у порівнянні зі спортсменами, які спеціалізуються в видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності.

Автором розроблено модель розвитку реакції кардіореспіраторної системи, аеробного і анаеробного енергозабезпечення у кваліфікованих танцюристів. Крім того, наведено кількісні та якісні критерії особливостей кардіореспіраторної системи, формування стійкого стану та функціональної організації спеціальної працездатності танцюристів при виконанні стандартної європейської змагальної програми.

За результатами дослідження було підтверджено уявлення про механізми функціонального забезпечення спеціальної працездатності танцюристів, в умовах змагальної діяльності.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробленні та впровадженні в практику підготовки танцюристів нормативних критеріїв функціональної підготовленості, що впливають на прояв спеціальної працездатності. Означені результати сприяють розвитку стійкості функціонального забезпечення та спеціальної працездатності.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій здобувача в опублікованих працях. За темою дисертації опубліковано 7 наукових праць, з яких 4 статті – у спеціалізованих фахових виданнях України, 1 стаття у періодичному науковому виданні Чорногорії, проіндексованому в базі даних Scopus (Q3), 2 публікації апробаційного характеру.

Опубліковані праці повною мірою висвітлюють матеріали дисертаційної роботи.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Дисертаційна робота викладена на 206 сторінках, складається з анотацій, вступу, шести розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. В дисертації використано 175 джерел наукової та спеціалізованої літератури, з них 126 іноземних. Робота ілюстрована 19 таблицями й 14 рисунками.

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження і формулюється наукове завдання; вказується зв'язок дисертаційного дослідження з науковими планами, темами; розкривається науковий апарат дослідження: мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження; визначаються наукова новизна, практична значущість; наводяться дані про особистий внесок здобувача, апробацію та впровадження отриманих результатів, подано інформацію про публікації, структуру та зміст роботи.

У **першому розділі «Підвищення спеціальної підготовленості спортсменів-танцюристів на основі вдосконалення функціональної стійкості»** автором розкрито поняття про функціональну стійкість спеціальну працездатність танцюриста. Розкрито шляхи формування функціональних можливостей спортсменів високої кваліфікації у спортивних танцях. Проаналізовано існуючі умови тренувальних навантажень, спрямованих на розвиток функціональних можливостей спортсменів-танцюристів. Описано

фізіологічні реакції в умовах тренувальної і змагальної діяльності у спортсменів–танцюристів.

Для обґрунтування отриманих результатів автором застосовувалися роботи з системи підготовки спортсменів (Мищенко В., 2007; Diachenko A., 2020 Го Пенчен, 2021), сучасних технологій підготовки єдиноборців в спортивних танцях (Bläsing B., 2018; Калужна О., 2022; Соронович І., 2022), проблемних питань підготовленості в спортивних танцях (Мишко В., 2018; Marra M., 2019; Zhu Yi, 2020).

У другому розділі «**Методи та організація дослідження**» окреслено методологічний апарат дослідження та етапи наукового пошуку здобувача. Відображено методи дослідження, що використав автор: аналіз науково-методичної літератури, теоретичні методи дослідження, анкетування, моніторинг змагальної діяльності, педагогічний експеримент із застосуванням фізіологічних методів дослідження та методи математичної статистики.

У третьому розділі «**Специфічні характеристики функціональної стійкості у видах спорту з варіативними умовами змагальної діяльності**» автором представлено результати досліджень. Результати проведених досліджень дозволили визначити головні чинники функціональної підготовленості пов'язані із артистичними та хореографічними навичками танцюристів. Саме удосконалення означених навичок сприяє оптимізації навантаження та формування відповідних функціональних механізмів для забезпечення ефективності змагальної діяльності.

Встановлено, що мобілізація функціонального резерву у кваліфікованих танцюристів забезпечується стійкістю аеробного енергозабезпечення, ємністю анаеробної гліколітичної ланки системи енергозабезпечення та розвинення реакції компенсації метаболічного ацидозу.

В результаті, автор підтверджує необхідність формування спеціальної бази даних кількісних і якісних характеристик функціональної підготовленості, що визначають не тільки рівень стійкості і сталий розвиток реакцій в умовах змагальної діяльності, але й сприяють формуванню спеціалізованої спрямованості спеціальної функціональної підготовки танцюристів.

У четвертому розділі «Моделні характеристики стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів - танцюристів» представлено результати моделювання стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів. Автором запропоновано кількісні і якісні характеристики функціональної стійкості танцюристів. Отримано функціональні моделі стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності і сталого стану реакцій танцюристів. За отриманими моделями було встановлено, що напруженість функціонального забезпечення спеціальної працездатності впливає на якість виконання спортивного танцю.

Розроблені та обґрунтовані моделі сталого стану та функціонального забезпечення змагальної діяльності танцюристів дають можливість удосконалити тренувальний процес.

П'ятий розділ присвячено вивченню особливостей формування тренувальних навантажень спрямованих на розвиток стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів-танцюристів.

У шостому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» узагальнено результати дисертаційного дослідження відповідно до поставлених завдань. Представлено положення наукової новизни та відмінності отриманих результатів від відомих раніше.

Висновки роботи є логічним завершенням проведених автором досліджень, базуються на широкій інформаційній базі, що включає джерела наукового, нормативного і статистичного характеру. Результати розрахунків та висновки,

зроблені на основі отриманих результатів, не викликають сумніву та становлять інтерес як для науки, так і для практики. Висновки до кожного розділу і дисертації в цілому відображають суть виконаних досліджень і тісно пов'язані з їх змістом.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи.

Оцінюючи в цілому позитивно роботу Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях», слід зазначити питання, що мають переважно дискусійний характер:

1. Яким чином Ви враховували фізіологічні стани, що супроводжують змагальну діяльність спортсменів-танцюристів?
2. Що Ви мали на увазі, при формуванні умов реалізації стимулів реакції, поясніть?
3. Поясніть будь-ласка термін «динамічні характеристики моделі».
4. Поясніть будь-ласка специфічні відмінності навантаження спрямованого на розвиток функціональної стійкості.
5. У роботі зустрічаються стилістичні та орфографічні помилки.

Однак названі недоліки не вплинули на обґрунтованість і вірогідність основних положень, винесених здобувачем на захист, не применшують новизну, наукову й практичну значущість отриманих результатів.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Хуанг Ді «Формування стійкості функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів у спортивних танцях», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, характеризується новим підходом і практичною цінністю, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з

Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Хуанг Ді заслуговує присудження йому ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

професор кафедри спортивних єдиноборств
і силових видів спорту Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
доктор біологічних наук, професор

Г. В. Коробейніков

Підпис Коробейнікова Г. В. засвідчую

Проректор з науково-педагогічної роботи
Національного університету фізичного
виховання і спорту України

О. В. Борисова